

Koliko pa je vreden lov, oziroma koliko se plača najemščine? Ne rečem, da bi bil vreden več, ali še toliko morda ne, vendar znesek ta je le okoli 50 gl. Kolik razloček je v teh številkah? In kakor sem zgoraj opisal, še večji razloček je v pravicah, kajti s tem sem dokazal, da lovske pravice segajo kmetu globoko v njegovo premoženje in blagostanje.

Morda mi utegne kdo očitati, da gledé škode pretravam, prečno rišem ali ker se je slučajno meni škoda zgodila, da vse to govorim le »pro domo sua«. Kar se ravno moje škode tiče, cenim jo lahko, kolikor veljajo enaka drevesca drugod in to bi zneslo okoli 25—30 gl. To bi ne bilo — če tudi je težko — še ravno največje hudo, ko ne bi še več trpela sadjereja. Kmet videvši tako in enako nezgodo, ne mara se več truditi s sadjerejo, saj je njegov trud tako nehvaležno izpostavljen vsem nadlogam, h katerim on more in sme le molčati. In nasledek vsega tega bo, da bode naša domovina gledé sadjereje še bolj zanemarjena, to pa edino le zaradi lova.

Prepričani smo vsi kmetje, da naši gg. poslanci storijo vse, kar vedó, da je v bran in blagor njih volilcev. Iz tega vzroka ne morem si kaj, da ne bi gorko jim priporočil to rano kmetijstva — sedanjo lovsko postavo, da jo celijo s tem, da jo preuredijo in to v korist tudi — kmetu. To pa se zgodi le, ako se proglasi zajec za škodljivo žival, postavim, kakor lisica. Škoda je gotovo njegova, še desetkrat večja od lisice.) Drugič pa naj bi bil kmet opravičen škodljivce svoje vsaj odganjati (p. zajca od sadnega drevja, od zeljnih sadik, soje s koruze itd.) ne da bi se mu to štelo v kazni, kakor zdaj, da je »lovski tat«.

S tem bi se kmetu dala le pravica, katero ima sicer vsaki stan in človek, da namreč sme braniti svoje imetje škode. Ako bi se pa izgovarjalo, da potem bode lov manj vreden, dostavimo lahko, da smo pripravljeni ono malenkost kmetje utrpjeti, saj ta znesek v primeri s škodo ni vreden niti imena.

Ponavljaje svojo prošnjo do gg. poslancev še enkrat, opominjam in prosim občinske in okrajne zastope zopet, naj vložijo enake prošnje gledé lovske postave na kmetijsko družbo ali deželni odbor in to tako mnogoštevilno, da jih ne bodo mogli prezreti. Saj trpi kmet povsod enako škodo, katera je pa še bolj občutljiva, kakor se sploh misli. Če hočemo kaj doseči, delajmo vzajemno in ne zanašajmo se na druge. Prošnje te so lahko enostavne, ali biti morajo edine gledé podlage, to pa je »zajčji zob«. Slavno uredništvo »Gospodarja« pa prosimo, naj posreduje v tem, zraven naj pa slej zvedava imena občin, ki so prošnje poslane in s tem pokazale, da vedó, kjer kmeta čevelj najbolj žuli.

Kmet iz Pohorja.

Cerkvene zadeve.

Cerkvena glasba.

Cerkvene pesmi. Za mešane glasove. Zložil Ivan Zupan, orgljar in organist v Kamnigoric (Steinbüchel in Oberkrain). Založil skladatelj. Tiskal Milic v Ljubljani. Cena zvezku je 50 kr.

Zbirka obsega 12 pesmij različnega značaja, katerih umetniško oceno je že »Slovenec« z dne 8. marca št. 55 prinesel in sicer iz peresa izbornega glasbenega umetnika in strokovnjaka Danila Fajgeljina. Po tej krasni oceni se že smemo zanesti, da so imenovane pesmi za dosti umetno in v cerkvenem duhu zložene. Velikonočnih je 5, štiri s slovenskim in ena z latinskim tekstom (Regina coeli, laetare), 2 o sv. Rešnj. Telesu, 2 o Materi božji, na čast sv. Florijanu, zakonska, in slednjič še

slavnostna pesem, ki se daje kaj lepo za razne prilike porabiti, kakor so: deset, dvajset, trideset, petdesetletnice itd. dandanes na dnevnem redu.

Pesmi so melodijozne, jako živahne in vesele, vendar pa nikjer ne prekoračijo cerkvene dostojnosti.

Dragi orgljavci prelepe zelene Štajarske, ki radi prepevate vesele pesmi v cerkvah, kar Vam nihče zameriti ne more, saj je menda še Bog dolgočasnih pevcev žalosten, sezite urno po teh pesmih, ne bode Vam žal. Da me pa kdo napačno ne ume, ko omenjam »veselo petje«, moram precej pripomniti, da jaz nimam tistih pesmij za vesele, ki jih nekateri na cerkvenih korih na »okroglo« navijajo, kakor štrene na motovilo. Take so jako žalostne, ampak le one so vesele, katere se v »cerkvenem duhu« gibljejo. Cerkvni duh mora pesmi prešinjati, in tak cerkvni duh in pobožno veselje je navdahnjeno v ravno kar priporočanih pesmih.

Gosp. skladatelj Ivan Zupan je sodružnik orgljarske tvrde: »Brata Zupan v Kamnigoric«, katera ravno sedaj izdeluje nove orglje za ljubeznjivo semenisko cerkev sv. Alojzija v Mariboru in se bodo prihodnje poletje stavile na kor imenovane cerkve. M. Tomec.

Ponovljenje sv. misijona v Vitanji.

Veseli dnevi so bili za Vitanjsko faro zadnji teden. Obhajalo se je namreč ponovljenje sv. misijona, katerega je vodil vlč. g. Franc Doljak iz družbe Jezusove. Kdo bi se pač ne veselil takega časa, ki marsikateremu gane trdo srce, zaceli globoko dušno rano in mnogim pomaga k časnemu in večnemu blagru! Tudi nam ste, vlč. g. misijonar, k temu pripomogli s svojimi krasnimi in gnljivimi govori. Gotovo, Vi imate srce za nas; občudujemo Vašo ljubezen, ki Vas je vzlic Vaše visoke starosti vodila na leco trikrat na dan, da ste nas ognjevito učili, vnmali, svarili. Za Vaš preveliki trud sprejmite našo najprisrčnejšo zahvalo! Bog Vam mnogokrat poplačaj! — Pa tudi vsem č. gg. duhovnikom se zahvaljujemo za njih trudapolno sodelovanje, posebno pa Vam, č. gosp. župnik, da ste nam preskrbeli ta sv. misijon, kakor tudi za veliko požrtvovanje v teh dneh. Hvala Vam! M. Š.

Mili darovi za družbo vednega čiščenja:

Remšnik 6 fl. 44 kr., Sv. Ilj v Slov. gor. 1 fl. 50 kr., Sv. Marjeta niže Ptuja 14 fl., Sv. Anton v Slov. gor. 2 fl. 64 kr., Širje 6 fl. 20 kr., Sv. Janž na Dravskem polju 6 fl., Kozje 6 fl., Sv. Vid na Planini 5 fl., Planina 3 fl., Prevorje 3 fl., Sv. Florijan na Boču 4 fl. 75 kr., Sv. Štefan pri Celju 9 fl., Bizelj 9 fl. 54 kr., Podsreda 17 fl. 2 kr., Reichenburg 24 fl. 4 kr., Razbor nad Laškem 1 fl. 35 kr., cerkev sv. Alojzija v Mariboru 10 fl. 50 kr.

Gospodarske stvari.

O vzreji konjev dirjalcev v Avstriji.

Velike vrednosti za našo državo je obnovljenje državne kobilarne (žrebčarije) v Pibru, zakaj upati smemo, da bode zdaj država skrbela za to, da se bode v Avstriji vzgoja konjev dirjalcev povspešila. Ta stroka konjereje bila je do sedaj pri nas zelo zanemarjena. Američani, Avstralijani in Rusi so nas v tem presegli.

Sicer je tudi do sedaj bila državna kobilarna za dirjalce v Radaveu; vendar ta je tako oddaljena, da konjerejem tostranske državne polovice ni bila pristopna. Z veseljem pozdravljajo torej tostranski konjereji državno kobilarno v Pibru. Toda zdaj bi morala država priskrbeti vsaj enega ameriškega žrebca dirjalca.

Dobro pa bi bilo, če bi država kupila tudi nekatere take kobile. Vendar take kobile so sedaj zelo drage in ni verjetno, da bi si jih država oskrbela. Začasno si bomo morali pomagati s tem, da bomo v izrejo dirjalcev rabili angleške poluokrvne in polkrvne kobile. Pri izbiranju takih kobil pa je treba paziti, da so lepe postave, močne, vstrajne in posebno dobre dirjalke; da s prednjimi negami močno grabijo in z zadnjimi zdatno pomagajo.

Ako bomo tako pazno zbirali ter le najboljše za pleme rabili, tedaj si bomo tudi doma izgojili izvrstne dirjalce. Posebno moramo rabiti polnokrvne, ker imajo več duška, vztrajnosti in hitrosti, ter se bolje plodijo, kakor pa drugokrvne kobile.

Kmečki posli.

Gotovo ni v nobenem stanu toliko pritoževanja, da manjka dobrih poslov, kakor ravno v kmečkem. Nekdaj bilo je veliko bolje, slišiš soglasno. Kdo je kriv? Deloma posli, deloma pa tudi gospodarji.

Nekdaj bilo je življenje bolj patrijarhalčno. Posli so bili, kakor udi družine, kar je dobro vplivalo na posle in gospodarje.

Dandanašnji pa lehkí promet z mesti in obrtnija se je zelo razvila in kar je mladega tišči tje v veliko škodo kmečkih gospodarjev. Zraven tega pa so tudi posli nepotrpežljivi, leni, nezmerni in razposajeni ter hrepene po vživanji. Posledica temu je, da so goste službe in redke suknje pri poslih in gospodarjem na kvar.

Pa tudi kmeti in kmetice so temu veliko krive. Marsikateremu gospodarju ni nič prav, kar posel stori. V vsem vidi le hudobnost in porednost poslovo. Razun tega pa svojo slabo voljo, svojega »mačaka«, z eno besedo svojo jezo in nevoljo hočejo na poslih si ohladiti, in toraj vedno zdaj tega, potem zopet onega posla zmerjajo. Tako obnašanje stori posle nevoljne in malosrčne tako, da zgubijo vse veselje do dela ter nič bolj hrepeneče ne želijo, kakor, da bi se prav kmalu rešili takih gospodarjev in gospodinj. Da se bodo neznosne razmere zboljšale, morajo gospodarji svoji družini s pridnostjo in zmernostjo, posebno pa z ljubeznijo in potrpežljivostjo lep zgled dajati: ob svojem času prijazno opominjati in resno posvariti.

Močna klaja za teleta.

Koruzo debelo zmelji ali zdrobi! Potem nji prideni pol lanovega semena. Oboje zmešaj ter zopet zmelji. Tej mešanici prideni pol drobno zmelega graha. Na primer na 100 litrov koruze vzemi 50 litrov lanovega semena in tej zmesi prideni 75 ali pa tudi le 50 litrov zmelega graha. Tako pripravljena zmes je izvrstna piča teletom.

Kako odpraviš škodljivi plevel iz travnikov.

Vzemi posodico, katera je zgoraj široka. Vlij v njo hudičevega olja (Vitrioloel). Vzemi palčico, napravi v njo od spodaj 5 cm na dolgo različne zareze okrog in okrog. Tako narezano palčico pomakaj v hudičovo olje ter jo pritiskaj v srčica plevela, katerega hočeš odpraviti. Razjedljiva tekočina rani srčice rastline, deževnica in snežnica pa povzročita, da začne gnjiti in v spomladi je pokončana. Tako bi kazalo v jeseni roguzo in podleseki iztrebiti iz travnikov.

Zahvala. Cesarjevič Rudolfovo sadjarsko društvo za Sp. Štajar v Št. Juriji ob juž. železnici je blagovolilo tukajšnji soli brezplačno podeliti 200 sadnih divjakov in primerno število cepičev raznih plemenitih vrst. Neumorno delujočemu društvu, čegar drevje najboljših vrst

je že posajeno po vseh krajih Sp. Štajarske, bodi iskrena zahvala!

Šolsko vodstvo Braslovče, dne 13. sušca 1893.

V. Jarc, nadučitelj.

Gospodarske zadeve.

Na Kranjskem je že 11 sirarskih zadrug s 391 zadružniki, leta 1891 so stržili 31.000 gld., na Goriskem pa 18 s 539 zadružniki in prodali so za 45.000 gld. sira, ter dobivajo od države znatne podpore.

Na Štajarskem so razmere za živinorejo jako ugodne in ko bi kmetijska družba v Gradcu nekaj za kmeta storila, vstanovilo bi se lahko veliko sirarskih zadrug in več drugih koristnih naprav. Slovenskim kmetom še ovira si podružnice vstanoviti. Mariborska podružnica je v rokah nemške gospode, katera vsako leto enkrat, večidel na nedeljo ali praznik med službo božjo zboruje in nemški obravnava tako, da se je kmet vdeležiti ne more in tudi noče. Veselilo bi nas zvedeti, če se pri drugih podružnicah bolje godi. Tu pa tam je slišati, da imajo podružnice razno gospodarsko orodje in stroje, katere si udje izposojujejo, pri Mariborski pa menda nič, kar je najboljše za oči.

Da bi se slov. ljudstvo izobrazilo in si tudi samo pomagalo, Vam dragi rojaki in rodoljubi, gorko priporočamo, naj bi se v vsaki fari ustanovilo bralno in gospodarsko društvo. Častita duhovščina vas bode rada s svetom pa tudi gmotno podpirala in v slogi bo moč.

—e—

Sejmovi. Dne 17. marcija v Cmureku, v Lembergu, na Rečici, v Podčetrtku in v Trbovljah. Dne 17. marcija v Svičini. Dne 20. marcija pri Sv. Barbari v Halozah, v Sentilji pri Gradei, v Studenih pri Mariboru, v Ločah, pri Sv. Križi na Murskem polji, v Marenbergu, v Rušah, v Oplotnici, v Ljubnem, v Zibiki, pri Sv. Jederti, v Rogatci. Dne 21. marcija v Sevnici, v Rogatci, pri Sv. Jederti nad Laškim trgom. Dne 22. marcija v

Dopisi.

Iz Maribora. (Iz Amerike.) Ker še črni agent iz Udine naše slovensko ljudstvo vedno po svojih spisih in lažljivih pomočnikih v nesreče polno Brazilijo za plačo nori in vabi in gergoli, zato pa čujmo tudi glas iz Amerike enega tistih, ki so se lani pustili od sladkih obljub brezvestnih goljufov tje zapeljati. Z lastnimi očmi smo to-le pismo brali, ki ga je po obljudi prijatelj prijatelju pisal ter ga natisnemo vsem prijateljem in neprijateljem Brazilije. »Dragi prijatelj! Pozdravim te iz dalnje Amerike in ti popišem naše žalostno odpotovanje iz ljubega Maribora. Ne morem ti popisati, kak tukaj je in kak žalostno se nam godi. Kak smo prišli do morja, tak je že prišel črn grd ded, in nam je vse naše štajarske jedi hotel proč vzeti. To je že bil prvi hudobnež, ki nas je mučil. Ali drugi nas je pa hotel v Afriko odpeljati. Oj žalostno toto potovanje! Kdor moliti ne zna, naj se v Brazilijo poda, tu sila pritisne, da ga strah moliti uči. Dragi prijatelj, dostikrat mislim nazaj na ljubi Maribor. To-le ti povem, britke solze pretačemo vsi, ki smo tak nesrečni, da smo v Ameriko šli. Tukaj v žalostnem kraju ne vidimo ne ene božje podobe, tam in tam stoji kakova lesena bajta ali koč, ali mi ubogi popotniki ležimo pod milim zrakom, in vse vrste divje živali nas dostikrat prestrašijo, da celo zbežati moremo. Dragi moj prijatelj, pa še nekaj žalost-